

De leden van de gemeenteraad van Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Telefax 023 563 95 50

Cluster Samenleving, Sport en Cultuur
Contactpersoon J.E. Beelen
Telefoon 0900 1852
Uw brief
Ons kenmerk X2015.5424
Bijlage(n) Geen
Onderwerp Opvang vluchtelingen

Hoofddorp

22 SEP. 2015

Geachte heer, mevrouw,

Tijdens het vragenuur in de raadsvergadering op 3 september 2015 is toegezegd te peilen welke behoefte er bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers¹ (COA) is aan opvangplaatsen voor vluchtelingen en te bezien wat Haarlemmermeer op dat vlak dan kan bieden en onder welke voorwaarden. Na een eerste verkenning gaan we hierover graag op zeer korte termijn met u in gesprek tijdens de hiervoor ingeplande raadssessie op 24 september aanstaande. Bij voldoende steun vanuit uw raad zullen wij stappen zetten voor verdere uitwerking in overleg met het COA. Daarbij hechten wij aan draagvlak van de betrokken bewoners en bedrijven in de omgeving. De resultaten van het onderzoek naar mogelijkheden voor opvang van asielzoekers en het plan van aanpak voor het creëren van een breed draagvlak zullen wij aan u voorleggen.

1. Behoeft van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

Het COA onderscheidt inmiddels vier soorten opvang: crisisopvang, noodopvang, tijdelijke opvang en reguliere opvang (asielzoekerscentrum). Hierna wordt geschetst wat deze varianten inhouden en wat de behoefte van het COA is.

Kortdurende 72-uurs crisisopvang: om de instroom in centrale opvanglocatie Ter Apel te ontlasten, is op 17 september 2015 door de overheid ook een beroep

---

¹ Het COA is verantwoordelijk voor de opvang, begeleiding en uitstroom (uit de opvang) van asielzoekers in Nederland; de taken van het COA zijn vastgelegd in de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) en valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (de heer mr. dr. K.H.D.M. Dijkhoff).

op gemeenten gedaan voor direct realiseerbare en kortdurende opvang, van maximaal 72 uur. Het verzoek is gedaan via de Veiligheidsregio's en gemeenten putten hierbij uit draaiboeken voor crisissituaties. De burgemeester heeft na overleg met het COA op vrijdag 18 september besloten in Haarlemmermeer voor het weekend van 19 en 20 september geen locaties gereserveerd te houden.

Noodopvang: hallen en locaties voor paviljoens met een opvangcapaciteit van 300 – 600 bewoners. Op dit moment worden er noodopvanglocaties voor soms een paar weken geopend maar het COA heeft een voorkeur voor een periode van 12 maanden. In deze categorie opvang worden bij voorkeur geen kinderen opgevangen. Noodopvang wordt vaak gerealiseerd vanuit particulier initiatief of door ondernemers; in veel gevallen wordt een gemeente dan geconfronteerd met een initiatief.

Tijdelijke opvang: recreatieparken, migrantenhuisvesting of vergelijkbare accommodaties waarvan de exploitatie deels door de verhuurende eigenaar wordt gevoerd. Dit voor de duur van 1 tot 2 jaar met een opvangcapaciteit van 300 tot 800+ bewoners.

Reguliere opvang: een asielzoekerscentrum (azc) dat door het COA wordt geëxploiteerd voor een termijn van bij voorkeur 10 jaar met een opvangcapaciteit van 600 tot 1500+ personen. Bij deze termijnen is het COA bereid te investeren, kan er naast de basistaken bijvoorbeeld dagbesteding zijn en is een financieel verantwoorde exploitatie mogelijk die voldoet aan het Plan van Eisen van het COA.

Conclusie

De gesprekken met het COA leiden tot de conclusie dat wij -los van de crisisopvang- voor twee soorten opvang in aanmerking komen. Wij hebben namelijk geconstateerd dat voor tijdelijke opvang in onze gemeente geen passend aanbod is.

De gemeente is bereid medewerking te geven aan particuliere initiatieven die gericht zijn op het samen met COA realiseren van een noodopvang. Belangrijke voorwaarde voor de gemeente is dat de omgeving tijdig betrokken wordt bij nadere invulling van deze opvang.

Daarnaast heeft het COA ons gevraagd naar de mogelijkheden voor een azc ten behoeve van reguliere opvang. Noodopvang is immers nu vaak voor heel korte termijn, waarna er opnieuw iets geregeld moet worden. En vanuit de noodopvang moeten vluchtelingen doorstromen naar tijdelijke of reguliere opvang. Gezien de door het COA gemelde behoefte en het ontbreken van mogelijkheden voor tijdelijke opvang is bekeken of er mogelijkheden zijn voor reguliere opvang (azc). Wij zijn bereid om hierover het gesprek met het COA aan te gaan teneinde tot een nader voorstel te komen.

2. Hoe ziet een reguliere opvang, een azc, eruit?

Ongeveer 10 jaar geleden is er een tijdelijke noodopvangvoorziening vluchtelingen (tnv) geweest in Lisserbroek. Deze opvang bestond uit tentenpaviljoens. Het COA laat desgevraagd weten dat ze dit inmiddels niet meer in die vorm doen. Er wordt nu gewerkt met units, een soort containers, die bij voorkeur voor ten minste 5 jaar geplaatst worden. Een andere optie is semipermanente bebouwing (prefab); deze is duurder en wordt dus bij voorkeur voor een langere periode gerealiseerd. Het COA zoekt locaties voor minimaal 600 bewoners. Naast de units zijn er kantoorruimtes voor COA en ketenpartners zoals gezondheidszorg nodig, buitenruimte en parkeerruimte voor bezoekers en medewerkers. Er is globaal 4 ha ruimte nodig.

Bewoners van een azc zorgen zoveel mogelijk voor zichzelf. Zij krijgen leefgeld van het COA voor eten en kleding. Leerplichtige kinderen gaan naar school. Mensen kunnen in een azc wonen in verschillende fasen van de procedure: als de asielaanvraag is ingewilligd (in afwachting van reguliere huisvesting), als meer onderzoek nodig is (verlengde procedure) of als de aanvraag is afgewezen (voorbereiding van terugkeer).

3. Voorwaarden met betrekking tot reguliere opvang (azc)

De randvoorwaarden van het COA voor een reguliere opvanglocatie staan beschreven in een Programma van Eisen. Het COA heeft op hoofdlijnen geschetst aan welke eisen gedacht moet worden voor plekken (bestaande gebouwen of kavels) waar het COA huisvesting kan realiseren voor zo'n 600 - 800 personen (zie bijlage 1).

De gebruikelijke procedure is als volgt. Als besloten wordt een opvanglocatie te openen, maken gemeente en COA afspraken over onder meer het aantal opvangplaatsen, hoe lang de opvang blijft, de organisatie van het centrum, de financiering, de overlegstructuur en het onderwijs aan asielzoekerskinderen. Op dit moment is het in verband met de grote instroom lastig om tevoren te bepalen hoe de precieze samenstelling van de populatie zal zijn.

Het COA kenschetst de kostenverdeling voor realisatie van een reguliere opvang voor asielzoekers als volgt: dit kost de gemeente tijd en energie, de kosten van locatie en opvang worden gedragen door COA.

Op grond van het Faciliteitenbesluit Opvangcentra krijgen gemeenten waar een opvangcentrum is gevestigd in grote lijnen

- reguliere vergoedingen (wooneenheden en bijdrage per bewoner);
- vergoeding voorbereiding/initiële kosten (bijv. voor informatiebijeenkomsten voor inwoners);
- vergoeding onderwijshuisvestingskosten (Ohba-regeling).

De exacte details van deze vergoedingen worden nog nagegaan.

4. Wat kan Haarlemmermeer op het vlak van reguliere opvang bieden?

Aan de hand van de door het COA gegeven hoofdlijnen is gezocht naar mogelijke locaties. Daarbij zijn sociaal-maatschappelijke, ruimtelijke en veiligheidsaspecten meegenomen.

Voor een definitief besluit over de geschiktheid van een locatie is een haalbaarheidsonderzoek nodig. Het COA laat dergelijke onderzoeken, in samenwerking met de gemeente, verrichten nadat het college op basis van oriënterende gesprekken met het COA een positief voorlopig standpunt heeft ingenomen. In het onderzoek wordt onder andere gekeken naar bereikbaarheid, milieu, eigendomssituatie, locatiepotentie en naar capaciteit; resultaat is een go of no-go. Uiteindelijk is het COA de partij die een opvanglocatie realiseert; de gemeente werkt daaraan mee.

5. Overwegingen

Gezien de omvangrijke actuele vluchtelingenproblematiek hebben ook wij als gemeente een maatschappelijke verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan de opvang van vluchtelingen. Wij staan positief tegenover het verlenen van medewerking aan het realiseren van een noodopvang als het COA daarom vraagt. Daarnaast willen wij de mogelijkheden voor vestiging van een azc in Haarlemmermeer verkennen. Daartoe zijn wij bereid oriënterend overleg met het COA te voeren. Bij de uitwerking hechten wij dan ook zeer aan draagvlak van de betrokken omwonenden en belanghebbenden. Tevens zijn wij met het COA van mening dat het belangrijk is dat een azc niet op een afgelegen plek wordt gerealiseerd maar op een locatie in de nabijheid van voorzieningen zoals openbaar vervoer, winkels en onderwijsmogelijkheden.

Een azc kan als neveneffect een economische impuls geven: werkgelegenheid voor COA-medewerkers, beveiligers, schoonmakers, in de gezondheidszorg en het onderwijs. Ook vrijwilligerswerk wordt gestimuleerd, bij activiteiten voor asielzoekers of begeleiding bij hun asielprocedure (via Vluchtelingenwerk). Asielzoekers voeren hun eigen huishouding en doen over het algemeen boodschappen in hun directe omgeving. Ook kunnen ze vrijwilligerswerk of tijdelijk betaald werk verrichten. Het is vanzelfsprekend dat deze neveneffecten niet leidend zijn bij het wel of niet realiseren van een azc in Haarlemmermeer.

Daar staat tegenover dat de realisatie van een azc, zeker waar het streven is om dat gezien de grote vraag op korte termijn te doen, grote inzet vergt van onder andere de gemeente. Daarbij is vanaf het begin de betrokkenheid van vele interne en externe partijen nodig zoals communicatie, brandweer, GGD, onderwijs, zorg, politie, vluchtelingenwerk, wijk- of dorpsraad. Dit om zaken vanaf het begin zo goed mogelijk te regelen en problemen in een later stadium zoveel mogelijk te voorkomen. Dit zal in ieder geval in de voorbereidingsfase extra inzet van medewerkers vergen.

6. De optie van intensivering huisvesting vergunninghouders

De opvang van asielzoekers is geen wettelijke taak voor gemeenten. Anders ligt dat voor de huisvesting van statushouders (binnen 12 weken na het verkrijgen van een vergunning moeten asielzoekers kunnen verhuizen naar reguliere woonruimte).

De opvang van asielzoekers en de huisvesting van status-/vergunninghouders zijn twee verschillende zaken. Voor de huisvesting van statushouders hebben we een

wettelijke taakstelling. Onze bestuurlijke inzet is om indien er een azc zou komen de taakstelling huisvesting statushouders naar beneden te laten bijstellen. Ondanks de inzet, sinds begin 2015, van een Taskforce huisvesting vergunninghouders hebben wij nog een achterstand in de uitvoering van deze wettelijke taak, met name doordat in onze gemeente nauwelijks sociale huurwoningen vrijkomen. Onlangs is gebleken dat de wachttijden voor een sociale huurwoning in Haarlemmermeer tot de langste van het land behoren. In tegenstelling tot de opvang van asielzoekers komt de huisvesting van statushouders voor rekening van de gemeente.

7. Participatie en communicatie

Zowel het COA als wij hechten waarde aan goede communicatie en participatie hieromtrent. Daar nemen wij gezamenlijk dan ook voldoende tijd voor. Bij een concreet verzoek voor de opvang van vluchtelingen zullen wij vanuit onze ambitie en kaders tot een besluit komen hoe wij betrokken inwoners en belanghebbenden gaan laten participeren waarbij het ons streven is een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te creëren. Samen met uw raad willen wij hieraan werken.

Met voldoende steun van uw raad zullen wij gesprekken voeren met het COA over mogelijkheden voor opvang van asielzoekers in onze gemeente. Daarover willen wij ook met de betrokken omwonenden in gesprek. Zodra er meer duidelijkheid is, informeren wij u over de voorgestelde aanpak.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. Carel Brugman

drs. Theo Weterings

Bijlage 1

Eisen van het COA op hoofdlijnen

Het COA is continu op zoek naar mogelijkheden voor nieuwe opvanglocaties en richt zich hierbij op plekken (bestaande gebouwen of kavels) waar het COA huisvesting kan realiseren voor zo'n 600 – 800 personen.

De randvoorwaarden van een opvanglocatie staan beschreven in een programma van eisen. Om toch een globaal idee te krijgen wat er nodig is om een asielzoekerscentrum te realiseren, geeft COA op hoofdlijnen de volgende onderwerpen:

- Locatie ten opzichte van voorzieningen: de voorkeur gaat uit naar een te realiseren opvanglocatie in de nabijheid van voorzieningen (openbaar vervoer, winkels, onderwijsmogelijkheden voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs, dorps-/ stadskern e.d.);
- Functie (in termen van het Bouwbesluit): bij herbestemming van een bestaand pand realiseert het COA een woonfunctie (een logiesfunctie kan ook, echter geniet het niet de voorkeur). Kantoren zijn moeilijk te transformeren naar wooneenheden (transformatie kost veel tijd, investering is hoog);
- Wooneenheden: COA streeft naar wonen in kleinere eenheden waarbij slaapkamers, woonruimte, sanitair en keuken tot de ruimten behoren. Soms kan koken ook buiten de eenheid in een gezamenlijke ruimte voor een beheersbaar aantal wooneenheden;
- Kamers: bij voorkeur mix van een- en tweepersoonsslaapkamers, aangevuld met kamers/eenheden waar families kunnen worden opgevangen;
- Kantoren ten behoeve van de ondersteunende diensten dienen zoveel mogelijk bij elkaar gelegen te zijn, zodat er een duidelijke scheiding is tussen wonen en diensten;
- Terreinvoorzieningen: naast het wonen en de ondersteunende voorzieningen heeft het de voorkeur dat er op locatie mogelijkheden zijn voor onder andere buitensport, parkeerplaatsen, kinderspeelplaats, fietsenstalling;
- Om een idee te krijgen van de ruimtebehoefte voor een opvanglocatie voor 600-800 personen: het programma past op een grondoppervlakte van circa 4 ha (nieuwbouw). Denk hierbij aan circa 8.000 m² bruto vloeroppervlakte (BVO) aan woonruimte en circa 2.000 m² BVO voor ondersteunende diensten.

(bron: email van COA)

Bijlage 2

Schets van de asielprocedure

Een vreemdeling die asiel aanvraagt in Nederland, meldt zich bij een aanmeldcentrum van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Na deze aanmelding vangt het COA de asielzoeker op in de centrale ontvangstlocatie (col) in Ter Apel. Daar wordt iemand geregistreerd en wordt identiteitsonderzoek gedaan (beide door de Vreemdelingenpolitie) en vindt de verplichte tbc-controle plaats (GGD).

Daarna start een periode van rust en voorbereiding op de asielaanvraag (minimaal zes dagen). De asielzoeker wordt hierin bijgestaan door VluchtelingenWerk Nederland en de Raad van Rechtsbijstand. Asielzoekers verblijven maximaal vier dagen in de col.

Na afronding van de tbc-screening verhuist de asielzoeker naar één van de proces opvanglocaties (pol), waar hij zich verder kan voorbereiden op de asielaanvraag. De pol's bevinden zich altijd in de buurt van aanmeldcentra van de IND, waar de asielaanvraag van de asielzoeker in behandeling wordt genomen. Asielzoekers verblijven maximaal twaalf dagen in een pol.

Het eerste deel van de asielprocedure is de Algemene Asielprocedure. Na afloop hoort de asielzoeker van de IND of zijn asielaanvraag is ingewilligd, geweigerd of dat meer onderzoek nodig is. De asielzoeker verhuist van de pol naar een asielzoekerscentrum (azc). Hier gaat de volgende fase van de asielprocedure in:

Asielaanvraag is ingewilligd

De asielzoeker heeft een verblijfsvergunning gekregen. Het COA koppelt hem aan een gemeente in de regio van het azc. De gemeente zorgt voor geschikte woonruimte. De bewoner woont op het azc tot hij de zelfstandige woonruimte kan betrekken (maximaal twaalf weken).

Verlengde Asielprocedure

De IND heeft meer tijd nodig om een beslissing te nemen op de asielaanvraag. De bewoner gaat de Verlengde Asielprocedure in. Tijdens deze procedure blijft hij op het azc.

Asielaanvraag is geweigerd

De asielzoeker heeft geen verblijfsvergunning gekregen. Hij heeft nu nog maximaal vier weken recht op opvang in het azc. In deze tijd kan hij zijn vertrek uit Nederland voorbereiden. De Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) ondersteunt de asielzoeker hierbij. Na vier weken dient hij het land te verlaten.